

Redacțiunea, Administrațiunea, și Tipografia:
Brașov, piața mare Nr. 30.
Scrisori nefrancoate nu se primesc. — Manuscripto nu se returnează.
INSERATE se primesc la Administrațiunea în Brașov și la următoarele Birouri de anunțuri:
în Viena: H. Dokes, Heinrich Schickel, Rudolf Mosse, A. Oppelius Nachfolger; Anton Oppelk, J. Donnerer; în Budapesta: A. V. Goldberger, Eckstein Bernat; în București: Agence Havas, Succursale de Roumanie; în Hamburg: Karolyi & Liebmann.
Prețul inserțiilor: o serie armonioasă pe o colună 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tariful și învoială.
Reclame pe pagina a 3-a o serie 10 cr. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LVIII.

„Gazeta” iese în săptămână.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franco, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franco.
Se prenumără la toate oficiile poștale din țară și din afară și la dd. colectorii.
Abonamentul pentru Brașov a administrațiune, piața mare, Târgul Inului Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dăruți în casă: Pe un an 12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Un exemplar 5 cr. v. a. sau 15 bani. Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 76. Brașov, Vineri, 7 (19) Aprilie 1895.

Curtoasiă săsescă.

Brașov, 6 Aprilie v. 1895.

În adunarea generală estra-ordinară a comitatului Brașov, ce s'a ținut azi înainte de amiază, Sașii brașoveni au dat o nouă probă, că știu să fie curtenitori față cu cei mai tari și că prin urmare țin încă la obiceiul lor tradițional de a nu face politică în anumite cazuri, ci de a se arăta cu atât mai mult politicoși, adevărați prevenitori.

„A face politică”, precum stau azi lucrurile, este la Sașii noștri identic cu a face opoziția și fiindcă de fapt majoritatea precumpnitore a membrilor congregației comitatului Brașov constă din elemente săsesci, cari nu fac opoziția guvernului Banffy, așa s'a întâmplat, că în adunarea estra-ordinară de azi această majoritate în lipsa unei politice conscie naționale, a voit să fie cel puțin politică și curtenitoare și a răspuns la rescriptele, prin cari membrii guvernului actual își fac cunoscută intrarea lor în funcțiune, votând o adresă de felicitare și de încredere cabinetului Banffy.

N'au voit să rămână Sașii brașoveni îndărătul celor sibieni și decă actul lor de închinăciune, care era bine pregătit de comisiunea permanentă, ce venise la adunare cu adresa gata, nu ar fi fost întrerupt de protestarea membrilor români ai congregației, procedura se termina pôte în câte-va minute și rezultatul era analog cu acela al congregației din Sibiu.

Dără nu numai Românii s'au opus propunerii de aderare a comisiunei permanente, ci și membrii congregației, cari fac parte din partida Sașilor „verdi”. Dintre aceștia sunt însă, precum am aflat, numai vre-o opt inși în congregația și pôte că împrejurarea acesta a adus cu sine că opoziția lor nu s'a accentuat mai tare și că s'au mărginit să facă contra-propunerea de a se lua res-

criptele ministeriale simplu la cunoscință.

Din partea Românilor se făcuse mai înainte contra-propunerea ca congregația să declare, că n'are și nu pôte avea nici o încredere în cabinetul Banffy, care prin direcția și tendința sa politică și prin faptele sale a dovedit, că este dușman intereselor de viață națională ale popoarelor nemaghiare.

La această propunere vorbitorii majorității au observat, că nu se cuvine ca să se facă politică în congregația, când vorba este numai de un act de curtoasiă, adevărați atunci, când Banffy este politicoș, — și acesta i se întâmplă cam rar — să fie și congregația politică și să-i răspundă cu aceeași încredere, cu care el i s'a adresat.

Nu-i vorba, li-s'a dat răspunsul cuvenit, precum se va vedea din raportul, ce-l vom publica mâine, dără când a ajuns lucrul la votare s'a primit propunerea celor ce nu fac politică, ci știu să fie numai politicoși față de un Banffy, eră contra-propunerile Românilor și a Sașilor „verdi” au căzut.

Astfel curtoasiă săsescă a învins și la Bârsă, ca și la Cibin, dără tare ne îndoim, că această învingere va aduce vr'un folos poporului săsesc, care, cu politica acesta de „a nu face politică”, unde trebuie și cum trebuie, a ajuns de nu mai știe ce-i de capul lui.

Despre una însă suntem siguri. Acesta atitudine servilă și umilitore va aduce stricăciune destulă cauzei săsesci și va strica și cauzei naționalităților în genere.

† Silvestru Morariu-Andrievicei.

Din biografia răposatului Arhiepiscop și Metropolit de piă memoria Dr. Silvestru Morariu-Andrievicei reproducem aci următoarele date:

Dr. Silv. Morariu-Andrievicei, arhiepiscopul Bucovinei și Dalmației, s'a născut la 14 Noemvre 1818 în comuna Mitocul-Dragomirnei, primind la botez numele Samuil. Părintele său, Gherasim, a fost paroch în Mitoc, er la urmă s'a făcut călugăr și a murit în mănăstirea Dragomirna. Mamă-sa, Zamfira, a fost fiica preotului Grigorovici din Mitocul Dragomirnei.

Porecla adevărată a familiei este Morariu, er porecla leșescă (polonă) „Andrievicei” a dat-o acestei familii un director al școlii normale din Suceva, cu numele Franz Theil. Etă cum descrie praotul din Cernăuți, Constantin Morariu, în opul său „Părți din istoria Românilor bucovineni”, această polonizare a poreclei Morărescilor:

„Ducându-și un Morariu din Mitocul-Dragomirnei întâia-dată copilul la școlă din Suceva, directorul Theil l'a întrebat, cum se cheamă după poreclă? Tata i-a spus, că se cheamă Morariu. Dăr directorului nu i-a plăcut porecla acesta, și de aceea l'a întrebat eră pe tată, cum s'a chemat strămoșul lui cel dintâi de care mai ține minte? Răspunzând tata, că s'a chemat „Andriei”, directorul a stat numai decât pe aceea de l'a scris pe băiat la școlă cu porecla „Andrievicei”, dicens, că porecla acesta este cu mult mai frumoasă decât porecla „Morariu”.

Cum a pățit asăder Constantin Arnautul său Ispravnic, tatăl lui Vasile Iancovici, așa a pățit-o și o parte a familiei Morărenilor din Mitocul-Dragomirnei, adevărați porecelele curat romănesci ale acestor familii au fost schimșite în porecele leșesci. Ba Morărenii au pățit-o și mai rău, pentru-că aceia dintr'ênșii, cari umblau la școlă, se cheamau Andrievicei, er cei ce rămăneau acasă se cheamau Morariu. După poreclă se făcără așa-dăr dintr'o unică familie două familii.

Acest lucru nebunesc, pricinuit de directorul Theil, l'a curmat înaltpreasfințitul mitropolit în anul 1871, dând adevărați la guvernul țării o cerere în scris, în care era temeinic dovedit, că adevăratul nume de familie al Morărenilor din Mitocul-Dragomirnei nu i Andrievicei. Guvernul a și încuviințat apoi cu decretul din 10 Mai 1871 Nr. 1751, ca Eminentă Sa să pörte adevăratul nume de familie „Morariu”.

Ținărul Samuil Andrievicei, cum se numia pe-atunci, a absolvat școlă normală în Suceva, er gimnaziul și teologia în Cernăuți. După absolvarea anului al treilea de teologie s'a căsătorit cu Ileana, fiica preotesei văduve Maria Ceahovschi din Ceahor. Sfirșindu-și anul al 4-lea de teologie, a fost preoțit în 29 Iunie 1843 și numit în satul

Ceahor de lângă Cernăuți mai întâiu administrator parochial, er după un an paroch. Aci a petrecut 20 de ani, și, fiind și protopresbiter al ținutului Cernăuți, a dezvoltat deosebit zel întru înflorirea școlilor. La 1862 fū chemat să lucre în consistor, în 1865 fū numit consilier consistorial, în 1874 se călugări cu numele Silvestru și fū numit arhimandrit, în 1877 fū numit de Maiestatea Sa arhimandrit de scaun, er în 1880 archi-episcop și metropolit al Bucovinei și Dalmației.

Pe lângă 28 de scrieri felurite de cuprins școlar și bisericesc, între cari și câteva germane, Silvestru-Morariu a mai lucrat dela 1848 până la 1863 Călindarul pentru Bucovina, dela 1850 până la 1851 a lucrat într'o comisiă la Viena pentru îndreptarea cărților bisericesci. În timpul protopresbiteratului său fusese și vice-president al „Societății pentru cultura și literatura română bucovineană din Cernăuți”, în care calitate publică mai multe lucrări ale sale în „Folia Societății”. În 1871 a lucrat o lege pentru congresul bisericeii ort. bucovinene, care lege a și fost sancționată. În 1882 s'a întemeiat, prin stăruința lui, foia bisericescă „Candela”, care și astăzi apare în Cernăuți.

Silvestru Morariu-Andrievicei a fost în mai multe rânduri ales deputat în dieta împărătescă din Viena și în dieta țării din Cernăuți, er din partea Majestății Sale primi titlul de onore „Doctor al ș-tei teologii”. El a mijlocit pentru preotesele văduve și pentru fiii lor pensii din fondul religionar, prin a lui stăruință s'au mărit salariile învățătorilor confesionali, er cooperatorilor li-a mijlocit câte-un adaus la salariu tot la 5 ani de câte 100 fl. etc.

În cartea „Părți din istoria Românilor bucovineni”, de care am amintit mai sus, se dice, că Românii bucovineni n'au avut și nu au alt preot și arhieru în Bucovina, care să fi lucrat atât de mult cu condeul și cu fapta pentru binele obștesc, decât fericitul Morariu-Andrievicei, a căruia mörte o deplâng astăzi frații noștri din Bucovina.

CRONICA POLITICĂ.

— 6 (18) Aprilie.

Despre situațiunea politică din Ungaria i-se scriu dijarului „Bud. Tagbl.” ur-

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

Harald.

(după L. Uhländ.)

Harald viteazul călăria
În fruntea oștilor
Și luna lor le lumina
Prin miezul codrilor.

Cu steaguri luate la dușman
Ce fălăiau în vânt
Mergeau cântând isbânda lor
Voinicii rënd de rënd.

Dăr cine murmură-n tuș
Și-n crengile de sus?—
Din nori ör'ce să lasă-n jos,—
Din riu ce sare-n sus?

Flori cine svêrle împrejur
Cântând fermecător?
Și cine jôcă printre oști
Atăta de ușor?

Dăr cine drăgostesce-așa
Și stringe pătimaș,

Și spadă ia și scut și cal
Sărmanului ostaș?

Sunt ielele; — tu crești că poți
Potrivnic lor să stai?
Ostașii toți sunt luați și duși
Departa pe-al lor plai.

Numai viteazul a rămas
Harald din căpătâi,
Având pe el vestmânt de fer
Din cap până-n călcâi.

Rășboinicii perit'au toți
Lăsând armele lor;
Cari rămași fără stăpâni
Se duc, de par'că sbor.

Adănc măhnit pleacă Harald
Sdrobit de-atât amar
Pe lună singur călărind
Prin codrul secular.

În stâncă apa murmură,
El de pe cal ușor
Descalceă — și coifu-și ia
Să-nghită din isvor.

Dar setea cum și-a stempêrat
Puterea i s'a dus —
Se pune jos pe stâncă slab —
— Și dörme, dörme dus.

De veacuri multe acolo
Stă adormit Harald,
Pe piept având capul plecat
Cu pör ca neaua alb.

— Când fulgere pe codru cad
Și bubue prin cer
În vis apucă sabia
Bêtrânuț de mâner.

Brașov. I. Priscu.

Despre starea a priori a sistemului nostru solar.
(2) (Urmare).
„Es steht keine Krone, so i... [so hoch”,
„Der muthige Springer erreicht sie [doch”,
dice marele învățat german Schiller. Și într'adevăr așa este, căci prin curagiu, oste-

nelă și voință omul pôte face tôte, pôte afla tôte, căci tot-déuna „est modus in rebus!” Așa este și cu aflarea și sorutarea stării a priori a sistemului nostru solar, s'a aflat „modus”, s'a aflat „cheia labirintului”, decă o pot numi așa, dăr acuma lipsesce firul Ariadnei și așa cu greu putem pătrunde până în cele mai afunde încăperi ale acestui labirint. „Cheia”, „modus”-ul acesta a fost tocmai aerul atmosferic. Originea lui, estinderea lui peste atâtea milioane și milioane de generațiuni, precum și prezența lui neperitore, au dat ansă la o multime de teorii și ipotese despre formarea sistemului solar. Precum ori și ce lucru, care se află la începutul dezvoltării lui, este ne perfect, ba de multe-ori și caraghios, așa multe din ipotesele croite prin secolul trecut, precum și mai înainte, sunt förte comice.

Cred că, deși până acum în espunerea mea mă dusei prea departe și mă abătui de obiect, ar fi bine și la loc potrivit, decă voi înșira pe scurt vre-o câte-va din aceste ipotese, ca ast-fel să putem vedea prin ce faze au trecut ele până ce au ajuns la hi-

Cursul la bursa din Viena.

Din 17 Aprilie 1895.

Table with 2 columns: Item (e.g., Renta ung. de aur, Impr. cail. fer. ung.) and Price.

Cursul pieței Brașov.

Din 18 Aprilie 1895.

Table with 3 columns: Item (e.g., Bancnota rom. Camp.), Buy Price, Sell Price.

Covore

de lâna curată, recomandă CAROL PAUL. DEPOU: la Hala de mărfuri, în podul bătușilor, Brașov, Strada Hirscher.

Advertisement for Maria-Zeller stomach medicine, featuring a logo and text describing its benefits for various ailments.

Advertisement for Otelul București, offering a lease from October 1895, with contact information for Franz Körner.

Advertisement for Anunțuri (insertions and ads), explaining the subscription process and rates.

Large advertisement for Moll's medicines, including Prafurile-Seidlitz, Franzbranntwein, and Apă de gură-Salicyl, with detailed descriptions and contact info for Pharmacist A. Moll.

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Octombrie 1894.

Train schedule table for Budapest-Arad-Feiuș and Brașov-Chezd-Oșorhei.

Train schedule table for Budapest, Rușava-Vârcerova and Simeria (Piski)-Petroșeni-Lupeni.

Nota: Orela însemnate în stânga stațiilor sunt a se ceta de sus în jos, cele însemnate în dreapta de sus în jos.

Numere singuratică din „Gazeta Transilvaniei” à 5 cr. se pot cumpăra în librăria Nicolae Ciureu.